

De wettelijke garantie en dieren

Dieren zijn dan wel levende wezens, ze worden beschouwd als roerende goederen (art. 528 Burgerlijk Wetboek). En als dusdanig is dan ook de wettelijke garantie op de verkoop van dieren van toepassing.

Deze wettelijke garantie werd ingevoerd door de wet van 1 september 2004 (ingevoegd in het BW art. 1649bis e.v.) en vormt de omzetting van de Europese richtlijn van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (1999/44/EG). Deze richtlijn heeft minimum harmonisatie tot doel, waardoor de lidstaten niet onder de bescherming, die deze richtlijn biedt aan consumenten, kunnen gaan. Indien lidstaten maatregelen nemen die hiervan afwijken ten nadele van de consumenten, zijn deze in strijd met de richtlijn.

Daarnaast bestaat er het KB van 27 april 2007 houdende de erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren, en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren. Dit KB legt verkopers van honden en katten een garantieplicht op in de vorm van een certificaat (vervat in bijlage XI van het KB). De inhoud van die garantieverplichting is echter op een heel aantal punten verschillend en vaak in strijd met de wettelijke garantie.

Hierna wordt een toelichting over de wettelijke garantie gegeven waarbij wordt aangegeven (in cursief) waar het KB van 27 april 2007 (hierna KB) en het garantiecertificaat ermee strijdig is.

1. Toepassingsgebied

De wettelijke garantie is van toepassing op de verkoop van consumptiegoederen (alle roerende goederen) door een verkoper (handelend in het kader van zijn beroep of commerciële activiteit) aan een consument (handelend voor privédoeleinden).

KB en garantiecertificaat: inzake de garantieplicht wordt er een onderscheid gemaakt tussen een hobbykweker, een occasionele kweker, een professionele kweker en een kweker/handelaar.

- ➔ Het is niet noodzakelijk de frequentie van handelen die bepaalt of iemand als 'verkoper' in de zin van de wettelijke garantie kan worden beschouwd, maar wel het feit of iemand "op duurzame wijze deelneemt aan het economisch leven". Dit moet geval per geval worden onderzocht op grond van de feitelijke omstandigheden. Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat één van de vier in de praktijk niet een verkoper in de zin van de garantiewet zou zijn.

2. Wat wordt er gegarandeerd?

Het verkochte goed dient in overeenstemming met de overeenkomst te zijn, waarvan sprake wanneer:

- het beantwoordt aan de door de verkoper gegeven beschrijving ervan en de eigenschappen bezit van de goederen die de verkoper aan de consument als monster of als model heeft getoond
- het geschikt is voor elk specifiek gebruik dat de consument aan de verkoper bij het sluiten van de overeenkomst heeft meegedeeld en dat de verkoper heeft aanvaard
- het geschikt is voor het gebruik waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen
- het de kwaliteit en prestaties biedt die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van het goed en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij reclame en etikettering

Als het goed niet beantwoordt aan één van deze voorwaarden is er sprake van een gebrek aan overeenstemming en van niet-naleven van de overeenkomst.

KB en garantiecertificaat: de garantie wordt beperkt tot een aantal specifieke ziektes, waarvan bepaalde de dood van het dier tot gevolg moeten hebben als voorwaarde om de garantie te doen gelden

- ➔ De garantie is beperkt tot een aantal heel specifieke gevallen en een te strenge voorwaarde (moet sterven) wordt eraan gekoppeld. Wat als het dier ziek valt en niet sterft, is de verkoper dan niet gehouden tot zijn garantieplicht?

Het KB en het bijhorende garantiecertificaat spreken enkel over een garantie in geval een hond of kat ziek valt. Maar een gebrek aan conformiteit, gedekt door de wettelijke garantie, geldt voor de verkoop van alle dieren en kan veel meer zijn dan enkel ziekte, zoals bv. een verkeerd ras, kleur, grootte, niet geschikt voor de jacht of om te waken, ...

3. Garantietermijn

Het consumptiegoed is onder garantie gedurende een periode van 2 jaar vanaf de levering ervan. Voor tweedehandsgoederen kunnen de verkoper en de consument een andere termijn in de overeenkomst afspreken die evenwel niet minder dan 1 jaar mag bedragen.

Elk gebrek aan overeenstemming vastgesteld binnen 6 maanden vanaf de levering van het goed wordt vermoed te hebben bestaan vanaf de levering van het goed. De verkoper moet het tegendeel bewijzen als hij niet akkoord gaat. Na het verstrijken van de 6 eerste maanden, kan de verkoper de consument vragen om te bewijzen dat het gebrek aan overeenstemming bestond op het tijdstip van de levering van het goed.

KB en garantiecertificaat: de garantietermijn start pas de dag na de levering/overdracht (dag later dan wettelijke garantie) en is heel kort (6, 10, 15, of 21 dagen)

- Het gaat om de incubatieperiodes van de opgesomde ziektes, maar zijn deze zo absoluut? In elk geval wordt dit reeds gedekt door de wettelijke garantie, aangezien de eerste 6 maanden het aan de verkoper is om te weerleggen dat het gebrek reeds bestond op ogenblik van de levering. Na melding van het gebrek door de consument kan de verkoper toch medisch laten vaststellen of de incubatieperiode al dan niet verlopen is en de ziekte al dan niet onder zijn hoede ontstaan is.

4. Procedure

Het is de eindverkoper die ten aanzien van de consument instaat voor elk gebrek aan overeenstemming. De consument dient de verkoper het gebrek te melden wil hij aanspraak maken op de garantie, uiteraard binnen de garantietermijn, maar er wordt geen meldingstermijn opgelegd. Er kan contractueel een meldingstermijn worden overeengekomen, die echter minimum 2 maanden dient te bedragen vanaf de dag waarop de consument het gebrek heeft vastgesteld.

In elk geval is het aan te raden dat de consument de verkoper zo vlug mogelijk inlicht, want volgens de wettelijke garantie kan er rekening gehouden worden met de verergering van de schade voortvloeiend uit het gebruik van het goed door de consument na het ogenblik waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld of zou hebben moeten vaststellen

KB en garantiecertificaat: koper dient na vaststelling ziektesymptomen eerst een dierenarts te raadplegen binnen de garantietermijn. Pas hierna en binnen 2 werkdagen na vaststelling door dierenarts, dient de verkoper te worden ingelicht, die de vaststellingen kan betwisten. Bovendien dient de ziekte bevestigd te worden door één van de opgesomde laboratoria om de garantie te kunnen invoeren.

- Door eerst de dierenarts te moeten raadplegen vóór de verkoper, ontheft men de verkoper van de verplichting zich “te ontfermen” over het goed en gratis het nodige te doen om het goed in overeenstemming te brengen.
- De omkering van de bewijslast gedurende de eerste 6 maanden bestaat niet en als koper dien je niet alleen de dierenarts te raadplegen, maar ook nog eens een laboratorium ter bevestiging. Deze verplichtingen gaan regelrecht in tegen de bescherming die de wettelijke garantie biedt. Eventueel zou het door de consument raadplegen van een dierenarts gerechtvaardigd kunnen worden om alzo verergering van de schade tegen te gaan (zie boven), aangezien dieren levende wezens zijn en bij ziekte hun gezondheidstoestand snel kan verergeren. Hierbij dient de verkoper onmiddellijk te worden ingelicht na vaststelling van de dierenarts en vóór er verdere stappen ondernomen worden. Een dergelijke procedure kan echter niet sowieso voor elk geval worden opgelegd en mag enkel gevolgd worden in de gevallen waar het noodzakelijk is.

5. Remedies

Wanneer een gebrek aan een goed wordt vastgesteld, kan de consument kiezen tussen een kosteloze herstelling of vervanging van dit goed. Deze keuze (herstel of vervanging) dient wel redelijk te zijn, bv. rekening houdend met de waarde van het goed of de ernst van het gebrek.

Indien het voorgaande onmogelijk/onredelijk is of niet binnen een redelijke termijn/zonder overlast voor de consument kan gebeuren, dan kan de consument een passende prijsvermindering of ontbinding van de overeenkomst (met teruggave aankoopprijs) eisen.

Naast deze remedies kan de consument desgevallend ook nog een schadevergoeding eisen.

KB en garantiecertificaat:

- *Occasionele kweker en sterfte ten gevolge van bepaalde ziektes = terugbetaling aankoopprijs;*
- *Kweker/handelaar en niet vermelde aangeboren afwijkingen = naar gelang keuze van koper:*
 - *terugbetaling aankoopprijs en teruggave dier aan verkoper*
 - *50% aankoopprijs en koper houdt dier*
 - *vervanging door dier van hetzelfde ras, geslacht leeftijd en waarde (+ nieuw garantiecertificaat)*
- *Kweker/handelaar en sterfte ten gevolge van bepaalde ziektes = naar gelang keuze van koper:*
 - *terugbetaling aankoopprijs*
 - *vervanging door dier van hetzelfde ras, geslacht leeftijd en waarde (+ nieuw garantiecertificaat) binnen de 8 maanden; indien niet = terugbetaling aankoopprijs*

➔ Op vele vlakken strijdig met de wettelijke garantie (zie remedies boven), maar vooral opvallend dat kosteloos herstel hier geen optie is. Indien een dier sterft is herstel uiteraard onmogelijk en een prijsvermindering niet op zijn plaats, dus vervanging of terugbetaling van aankoopprijs zijn in ieder geval de enige mogelijkheden.

Maar wanneer een dier ziek is en “hersteld” kan worden, is het de verkoper die hiervoor moet instaan. Enkel wanneer de eis om herstel onredelijk (bv. veel te hoge kosten) of onmogelijk (niet te genezen) is kan de verkoper deze afwijzen.

6. Kosten met betrekking tot remedies

Zoals hierboven reeds vermeld, kan de consument bij een gebrek in eerste instantie kiezen voor een kosteloze herstelling of vervanging. Een herstelling of vervanging van een gebrekkig goed moet dus volledig ten laste van de verkoper vallen.

Indien er door het ontstaan van het gebrek toch kosten werden gemaakt door de consument (bv. om de verergering van schade tegen te gaan), kan hij deze terugvorderen via de eis tot schadevergoeding.

KB en garantiecertificaat: de door de koper gemaakte kosten inzake de garantie kunnen enkel in geval van art. 3 en 4 van het garantiecertificaat worden gerecupereerd, en dan slechts nog ten belope van maximum 30% van de aankoopprijs.

→ Dit is een forse beperking van de bescherming die de wettelijke garantie biedt.

7. Overdraagbaarheid van de garantie

De wettelijke garantie volgt de zaak en blijft dus gelden bij een doorverkoop binnen de garantietermijn.

KB en garantiecertificaat: verlies van garantie wanneer de koper het dier aan een derde doorverkoopt.

→ Dit gaat regelrecht in tegen de wettelijke garantie.

8. Commerciële garantie

De regeling inzake wettelijke garantie vermeldt een hele reeks voorwaarden (zie art. 1649septies B.W.) waaraan moet voldaan worden in geval er een commerciële garantie (bijkomend aan de wettelijke) wordt verschaft door de verkoper.

KB en garantiecertificaat: een bijkomende waarborg dient gewoon in een afzonderlijk document of rubriek in het garantiecertificaat worden vermeld.

→ Dit gaat in tegen de wettelijke garantie.

9. Recht op garantie

De verkoper mag het recht op wettelijke garantie niet conditioneren, door bepaalde vereisten op te leggen, bvb. over voor de leggen documenten (originele aankoopfactuur) of over originele verpakking. De consument kan met alle middelen aantonen welk goed hem wanneer werd geleverd.

KB en garantiecertificaat: op het einde van het garantiecertificaat staat: "dit certificaat is enkel geldig indien het werd ondertekend door beide partijen". Het KB vermeldt geen sancties.

→ Quid indien het garantiecertificaat niet is ondertekend? Maar in elk geval is dit een eis die verder gaat dan de wet van 1 september 2004.

Bijkomende opmerkingen

De garantieplicht ingevoerd door het KB is op vele gebieden te beperkt en in strijd met de wettelijke garantie. De loutere vermelding “onverminderd art. 1641 en volgende van het Burgerlijk Wetboek” verandert niets aan het feit dat die garantieplicht de eigenlijke wettelijke garantie ondermijnt en op vele punten niet rechtsgeldig is.

Momenteel zitten professionele verkopers van honden en katten tussen 2 vuren inzake hun verplichting tot het geven van een garantie. Aan de ene kant heb je de algemene, maar de door hen minder gekende, wettelijke garantie van het B.W., en aan de andere kant de beter gekende (sector gerichte) specifieke garantieverplichtingen via een KB opgelegd door de FOD Volksgezondheid. Hierin dient er duidelijkheid te worden geschapen.

Aangezien de wettelijke garantie in het B.W. de omzetting is van een richtlijn die minimum harmonisatie tot doel heeft, kan men voor wat de bescherming van de consument betreft, deze niet verlagen. Het KB dient dus te worden aangepast zodat de erin vervatte verplichtingen wettelijk correct zijn. Of dit KB dan nog een merkelijke meerwaarde kan bieden aan de wettelijke garantie, valt nog te discussiëren, en misschien is het meer aangewezen om een informatief document op te stellen voor die specifieke sector waarbij de wettelijke garantieplicht wordt toegelicht rekening houdend met de specificiteit van dieren.

Het toepassen van de wettelijke garantie is niet zo eenvoudig wanneer het dieren, dus levende wezens, betreft. Deze worden dan wel beschouwd als roerende lichamelijke goederen, maar kunnen niet altijd op dezelfde manier behandeld worden. Aangezien dit ook een Europees standpunt is kan men voor dieren geen uitzonderingsregime voorzien en deze uitsluiten van de regeling van de wettelijke garantie. Er dient dan ook rekening te worden gehouden met de specifieke aard van dieren bij de toepassing van de wettelijke garantie en de invulling van bepaalde verplichtingen. Wanneer er tussen verkoper en koper hierover geen akkoord bereikt kan worden, behoort het uiteraard aan de hoven en rechtbanken om te oordelen.